

Moordkuil

Irritaties, klachten en andere felle berichten over grote en kleine misstanden kunt u kwijt in deze rubriek.

Zeker niet te duur

Marianne Dumont

advocaat te Rotterdam

Onafhankelijkheid behoort tot de kernwaarden van ons beroep, en daarvoor is geld nodig. De advocaat verdient dat met zijn uren-schrijverij.¹ Nu behoren de advocaten die de laatste maanden in de media roepen dat advocaten te duur zouden zijn, zelf tot de veelverdieners van de balie. Mr. Drion hanteert een uurtarief van € 330 (alle bedragen excl. btw), nog te vermeerderen met de *leverage* van een of meerdere medewerkers die voor hem werken. Mr. Steinz verdient € 220 per uur + *leverage* + 1% van de verkoopprijs van Frans onroerend goed (hij houdt zich bezig met het begeleiden van cliënten die een huis in Frankrijk willen kopen). Mr. Drion en mr. Steinz – de laatste maakte zich samen met VVD'er Fred Teeven recent in *Trouw* ook zorgen om de toegang tot het recht – houden zich dus bepaald niet met toevoegingscliënten bezig. Geen enkele keer geven zij aan welk uurtarief dan wel gehanteerd zou moeten/mogen worden. Als deze advocaten van mening zijn dat hun eigen uurtarieven te hoog zijn voor particulier of MKB, dan zijn zij toch vrij om een lager uurtarief in rekening te brengen?

Vóór 1997 gold het referentietarief.

¹ Hierover is al eeuwenlang het nodige over te doen; zie de Advocatenstaking in 1659, beschreven in *Advocatenblad* 1918-1.

De Orde sloot voor de berekening van het basisuurloon aan bij het norminkomen van een rechter in een in de provincie gelegen rechtbank. Het referentietarief bedroeg in 1996 f 260/€ 171,14. Jaarlijks kon men 1200 declarabele uren schrijven waarvoor dan wel ongeveer 2000 uur gewerkt moest worden.² Dit komt neer op een omzet van € 205.368. Geïndexeerd met 3% is dat in 2007 € 236,89 per uur. In het *Vademecum* 1989 staat te lezen dat rekening gehouden moest worden met een kostenpercentage van 40. Volgens een onderzoek in 1998 van het CBS en de ING sector-rapportage uit 2003 bedroegen de kosten van een advocatenkantoor inmiddels 61% van de omzet.³ Van de kleine kantoren (85% van de advocaten) hanteren zeer velen uurtarieven tot € 200. De winst in 2007 van een eenpitter die € 185,41 per uur in rekening brengt en 1200 declarabele uren per jaar draait, bedraagt aldus € 88.996 bruto. Volgens een recent onderzoek van Elsevier/Berenschot verdient de president van de Hoge Raad in 2007 € 130.000 en een kantonrechter in de grote stad € 92.000.

Kortom, ik kan niet inzien dat een klein kantoor met een uurtarief van gemiddeld € 190 nou zoveel te duur is, zeker gezien de kosten die het in stand houden van een kantoor meebrengt.⁴ De Orde zou dit uurtarief weer als inofficieel 'referentietarief' kunnen hanteren.

² Zie prof. mr. F.A.W. Bannier, *Beroep: Advocaat, in de ban van de Balie*, Kluwer 2005, p. 217 en 219; en diverse *Vademecums* voor 1997. Niet alle werktijd kan de advocaat aan de cliënt besteden.

Ook advocaten die bij een groot duur kantoor werkten en voor zichzelf zijn begonnen, een groeiend aantal, zijn blij dat zij niet meer die absurd hoge tarieven in rekening hoeven te brengen aan de particulier en MKB ('dezelfde ik voor de helft van de prijs').

Van belang is ook de gebruikte tijds-eenheid. De Recofa-normen voor faillissementen (sinds 1990) gaan uit van een minimumeenheid van zes minuten per verrichting. Die normen worden jaarlijks *in overleg* met de rechtbanken en Orde vastgesteld; zo worden ook de salarissen van curatoren en vereffenaars vastgesteld. Dat uurtarief is per 2007 vastgesteld op € 176 in overleg met de Orde. Dit wordt afhankelijk van de ervaring van de advocaat vermenigvuldigd met 1,3 en kan dus op € 228 uitkomen bij meer dan twaalf jaar ervaring.

Als de Orde en de rechtbanken het er blijkbaar over eens zijn dat een uurtarief van € 176 tot € 228 acceptabel is, bij overigens kwetsbare failliete burgers en emotionele erfgenamen, wat is er dan in de gewone civiele praktijk met veelal dezelfde advocatuurlijke werkzaamheden mis met soortgelijke of lagere uurtarieven?

• *Reacties: Dumont@planet.nl*

³ Banner, a.w., p. 219 gaat uit van 30-40% winst op het uurtarief.

⁴ Banner, a.w., p. 217.